

VERSEK EVE 1984

JUGOSZLÁVIAI
MAGYAR KÖLTŐK
MŰHELYE

ÖSSZEÁLLÍTOTTA
BORI IMRE
DANYI MAGDOLNA

ZÁKÁNY ANTAL

FEJEM ALATT KŐVEL ...

Messzi ősömnek
nyugodalmas, szép álmai
voltak, holott
úgy aludt,
hogy kő volt a feje alatt.
Hegy ormán járt,
sasok vendégeként,
vaddisznók
és ordasok között,
egyre ment,
dajkája a kő maradt.
Vad, de lágymű
természetvilágban is
összebékülve,
összeférve:
forró fej és hideg alvókészség:
kő kövön pihent!
Fejem alatt kővel
fekszem le
én is minden éjjel,
ha lefekszem,
noha a fülemben
kőszáli nem rikoltoz
ordas sem üvölt
kuvik se kiált.
Háborog a szívem mégis
mert nincs sejtetem
mely veled egyszer
engem összebékít,
fejem alatt őrzöngő
kő-világ!

LEGENDA

Mindenkinek, ki él,
vigyázó angyala vagyon,
de több kardos lélek
őríz egy megriadt szívet
kire halálos
éhség vicsorog,
kit pusztító seb tüze hamvaszt.
Ezért, ha este lesz
és a Sötét megy
vendégségbe hozzád,
nyíló lelked sátorából
soha se köpj ki,
rontó szót, kést,
sebző követ
soha se hajíts a csillagok felé,
de tedd ki virágait
a békességnek,
tedd magasan,
örök álomra szenderült kőre,
tedd vigyázó angyalközelbe
örök virágait
minden föltámadástavasznak.
Mert minden hajnalban
egy új tavasz van
és minden tavasz egy föltámadás,
és hogy élsz még,
ajándékul
minden éjnek,
s kelő Nap-szemedben
fölragyog az élet,
az angyal csodája ez,
a kardos Angyalé...

SZÁZ ÖKÖLCSAPÁS, SZÁZ DORONG VÁRT...

Száz ökölcsapás is
 lázongott egy
 haragvó tekintetemben,
 és száz dorong várt
 egy szóban, egyetlen jelre,
 hogy lesújtson —
 mert megvert szívem,
 nem bírt élni
 más ütötte sebbel,
 de gyáva volt ahhoz,
 hogy elfusson...
 Hej, én szívemnek
 sok-sok rettegése...
 hej, száz ökölcsapásim,
 száz zsoldos-dorongom,
 hiába volt mindünk
 örök szövetsége —
 (riadt szívem csak az Isten védte)
 nem voltatok soha
 a harci-porondon!...
 Haragvó tekintet,
 lesújtó szó:
 én szívemnek pajzsa,
 hasztalan, csúf semmisség —
 darabokra törött!
 S épp ezért, a kérdés csupán
 az: miért és kiért
 gerjedne riadt haragra
 (ki nem foghat halálos sebet)
 az érzés, ki örök?!...
 Szívem, szívem
 te reszkető, nagy erdő,
 nem kell neked sem itt,
 sem máshol a pajzs —
 megvéd az, ki szelíd
 tigris képében,
 a bozótjaid mélyén dorombol

mialatt fegyvert ragadsz,
gazok ellen ágálsz...!
Vándorbot is lehet a dorongból,
hogya a tigris őriz — a megbocsátás...

URBÁN JÁNOS

FELEDÉS FÉNYE

Sodródott láthatón
a fényhabos folyón,
követte a szelek útját
és hiába is kutatnád
járásában a végcél,
fennen mindent elért,
mesével ment, mendegélt;
kísérte halálfélelem,
porvihar keveredett
az esőfelhők felett,
megszürkült az égbolt,
a tájban egyetlen fényfolt,
vakító, szép meztelenség:
a szempillán maradt emlék.

A távolodó legszebb
a messzeségben lett szebb,
jók között a legjobb,
s már nagyon messzi volt,
a pillanat fényében
egyszer mégis utolértem,
testében ősz didergett,
ágyéka ezüstös tincset,
égyűrűket dajkált,
mozdulatomra nem várt;
az alkony közelségében,
áldozati semmisséggel

ajándék hitem csábítón
a feledéstől cirógatom:
s a fakuló tekinteted
a víztükréből visszanézett.

PAP JÓZSEF

VERS ÉS MADÁR

A vers madár
szárnya rebbenése.
Súly nélküli
röptének sejtése.
Motoszkáló szándékának
ujjal érintése.
De várják vén,
gubancos szavak.
S hurkot állítanak.
Ó, mennyi törődés
azután meg véraláfutás!
És lesz madárrá,
a vers nemverssé.

H. A. MEZTELEN ARCÚ MUTATVÁNYOSA

Ó, jaj, még az se,
a csók-jelenet
a lófejű lánnyal,
még az se váltott ki
kacajt, hahotát.
Hogyan is tehetted:
maszk nélkül
küldeni a színre!
Annyi év tapasztalattal

ekkora kockázatot...
Meztelen arccal,
ezzel a kietlen,
láva-patakos,
gleccser-törmelékes,
zordon sziklással,
ezzel a teremő-anya arccal,
miközben elhaló
harsonahang zengi körül
és alig hallható nesze
valami szárnyzuhogásnak...
Ó, ezzel az arccal
a csődület elé,
mely már emlékezni se tud
a smink nélküli arcra.
De, várjunk csak!
Még égnek a fények.
Hátha nem felsülés ez mégsem,
nem a végleges,
a visszavonhatatlan kudarc.
Feloldódhat a döbbenet,
s mint tetszhalálából
felriadó madár,
valaki előlép helyéről,
odahajol a szikár,
moccanatlan archoz,
fürkészi és felismeri,
s benne a magát is,
amit réges-rég elfelejtett
s vele a jóízű nevetést.
Akkor alábbhagy borzongása,
megérinti a mutatványos
ölbe ejtett, áttetsző kezét,
hatalmas dobbanást érez,
napkelte lobban szemébe,
és fölemeli, föllobogtatja
a megközelíthetetlen látványt.
S akkor a szín is felmagasztosul.

BECSVÁGY

Mekkora öröme, sikerélménye
lehet a feketerigónak,
ha végig tudja klarinétozni
megkezdett dallamát!
Kivár utána. Nyilván azt figyeli,
hallották-e a társai meg a párja,
mely ott futkos alatta a fűben.
Ily sikerre vágyom!

EZREDVÉGI KÉRDÉS

Míg el nem felejttem a háború szót
és teljes szókincsét a pusztításnak,
addig, békesség tekintetében,
nem bízhatom meg még önmagamban sem.
De, hiába az igyekezetem. Még mindig
egyből kivágom, ha kell, az öldöklés
összavait: a felnégyelést, a karóbahúzást,
a keréketörést, az öklelést, bajvívást,
a kardélre hányást (a tűzfegyverek,
a mérges gázok, az atommaghasadásból
kifejlesztett öldöklő eszközök
és szerek alkalmazási módozatainak
nevei közül még gyűlöletes példát sem
említek itt) — nos hát mindezeket elfelejthetem-e?
Íródik már a tankönyv, mely felejteni tanít?

ÁCS KÁROLY

SZÓVERSEK

FELADAT

Feladom.

SZÓ

Kőlebegés.

JEL

Földvilág.

1984. június—október

SZÚCS IMRE

ÖREGEK

Messze a szárkúp
a szalmakazal
a kert
a fákon már túlérrett
a gyümölcs
nem nyit be hozzájuk
senki
nem lép ki tőlük
senki
bár a kiskapu
tárva-nyitva
szomszédnak
idegennek

GULYÁS JÓZSEF

A VILÁGOSSÁG MAGAS LÉTRAFOKÁRA HÁGVA

jó éjszakát tipegő tarka világ
 lányok asszonyok hétfői nótaest
 kalandozások ókori magazinműsor
 autókereskedők jó éjszakát
 az útirány nem ismer határokat
 jó éjszakát 1980. október 31. repülés
 képzőművészet felhívjuk a figyelmet módon
 tárca a belgrádi kutyák életéről
 turizmus hangos dosszié önkihallgatás
 bűnügyi hírek kornyika romantika
 slágermúzeumok jó éjszakát
 Puskin Krúdy kedvelt 8 dinár módra
 melódiák vidám est agyó
 figurák ebben az időben
 felhívjuk a figyelmet: Blendax
 íme a rozsdásodás elleni permet
 gyanú eb fog telefon remek összeállítás
 vizslát WD—40
 rozsdásodás elleni született maribori fogkrém
 valahol a Sierra Nevada felett
 hol ingben-gatyában szárnyasok
 és nem cserélik fel járatukat tévedésből
 vegyen repülőjegyet éjszakára
 vonaljegyet és okmánybélyeget
 hívjon bennünket
 telefonhívásra házhoz megyünk
 lakására visszük a kirándulást
 a tanulmányutat
 a javaslatokat az okmánybélyeget
 a gépkocsikölcsönző vállalatot
 ó 55 éves hagyomány
 s mégis az az érzésünk Stone
 hogy a másik a bűnös Stone
 és cserébe nem kapunk kulcsot
 mely nyitja a lakást a fogkrémeket

az égi kisasszonyok mosolyát
hírek csak hírek
és gyanús megmaradás
majd valahol a Sierra Nevada felett
ingben-gatyában
lenézve az 55 éves hagyományt
a telefonhívásokat
a vonaljegy az okmánybélyeget
a nyaralást a kirándulást
a gépkocsikölcsönzést a tanulmányutat
az északi műsorzárást
a tilos bemenetet a híreket
az ápolónővérekét éteri mosolyában
a lakáskulcsot
a húszmillióra szűkült gyanúsítottat
közülük is leginkább
Lyn Chase kisasszonyt
aki Sylvia kolléganője
az Air Franciscónál
valamikor együtt laktak de az még
jóval
a telefonhívásra házhoz megyünk előtt volt
még a legelején
a műdrágakő-ügynökségek előtt
a kulcs előtt
mely nem nyitja a lakást
a konzervdoboz Sylviát
a kicsalni mindent magunkból előtt
(de főleg másból)
az ember a föld bármelyik pontján
meg tud élni
a növények azonban
az ostoba növények
az erdőket alacsonyabb erdők váltják fel
magasabban már nincsenek fák
csak a mostoha körülményekhez
alkalmazkodó növények
a kő hátán is előfordulnak
s túlélnek ezt a telet
nehéz elképzelni a végzetes

a végzetes körülményeket
 a törpéknek fogalmuk sincs róla
 ó Manricó áriája
 s a színes tinták Dezső
 csak fúj közben a szél
 s az öregzöld Tomsits Rudolf
 csúcsforgalom útjelző
 s délben a költővel v. délután
 győzzük
 legyőzzük ezeket a nehéz dolgokat Dezső
 igyekszünk mert igyekszünk

— — — — —
 minden együtt ára 8 dinár
 minden együtt
 juj a színek rémesen fölizzanak
 ezt kell szolgálni
 ezt kell szolgálni és szagolni
 krédó az őszhöz
 a jövő elnézést
 netántán még jobban fog sikerülni
 a múlt: sok papír
 csont és velő minden belekerül
 a gyerekszobának csúfolt istálló
 az ibolya a plutokraták
 kik nyugodtan hagyják olajban megsülni
 tengerészeiket
 a délibáb-gyártó vállalat
 a lelki mészárosok
 aztán meg csodálkozunk
 ne csodálkozzunk
 nem kell semmin se csodálkoznunk
 ki mutatott példát
 a hátrafelé való lépegetésben?
 le a kalappal
 ki lett öngyilkos egy bicikli miatt
 ki itta szegre magát?
 cseszhetjük Braun
 mit ért a vasárnapi
 írás

vagy
sírás

kik és kinek nem segítettünk
türelmetlenül várni
ezen a kis állomáson
várni és varrni a jövőt?
azt mondja
íme mit mond: gondoljon a jövőre
mint a 6-os befut
minden percben befuthat
le a kalappal
mind több olvasó a készárugyarakban
csakis
egészséges személyek jöhetnek számításba
útján felvesz
a törekvések ellenére
11 dolgozó kapott
mondta a gyászruhás menyasszony
új lemezklubot
marxista patkót aszfaltutat
le-föl a kalappal
egy iskola szobrot keres
nagyon is járható út
mit látunk!
iskolás gyerek telefon eladó
ó nagyon is járható út
a vereség ellenére
ittthon vannak a külföldi vendégek
ínyes mosoly
egytálétel a hazatérőnek
Kossuth-épület-anyag
szépületanyaggyár
megtámogatva telefon 00
hát hol keressük?
(bővebb tájékoztatót!)
a rövidebb úton?
az túl hosszú
ki mutatott példát a jobbra-balra lépegetésben?
tingli-tangli
orrbajusz

horgolt páva
ínyes mosoly
s egytálétel a hazatérőnek
a hazatérő távozonak
akit elkap a színészbejáró
ingyen mosoly
szalonna és virág
ó nagyon is járható út
köpköd mint a halevő
nagyon is járható út
a vereség ellenére
ebben már megegyeztünk
itthon vannak a vendégek
ezek a vérellátó hírei
gondoskodás a kivándorlókról
gondoskodás a bevándorlókról
a múlt héten
mi volt a múlt héten?
egy nagyon is járható út
Kompass Jugoszlávia használja ki-be
gondoskodás a kivándorlókról
a vérellátó központ hírei ezek
legyen világosság
s lón vagy- és személybiztosítás
biztosítsa házat otthonát
gondoskodás a bevándorlókról
Kompass használja ki-be
ha ősszel megy szabadságra
pihenhet mint odahaza
gondoskodás Kompass Jugoszlávia
tömegesen kedvezmény
zs-osztályú szombat és vasárnap
10 órakor kezdődött az akasztás
minden elutasítva terhesség stb.
így jártok ti is
kiáltott Borbála
és föllépett a Mindenség teraszára
ahol a három szív dobog
nem lesz folytatás
nem lesz folytatás a gyógyfürdőben

sehol sem lesz
a gyászfürdőben
se Párizs se Ibiza se fabatkai Rezeda Kázmér
a meg nem alkotott alkotás
abszolút szóltak a Bogáncsok
egy színész torokból jött
7 nap vidámság levelesláda fejtvények
ajándéklemezek vállalkozás
még egyszer íme elérkeztünk a forráshoz
vidám üzetés
kókuszos kekszből jogi tanácsadó
melegen ajánljuk
otthon visszafordított kürt
díszes terítő szalvéták
már most gondoljon a jövőre
tán nincs más kiút
mint a 6-os a jövő befut
tán nincs más kiút
minden percben befuthat
még most
elkéshet
gyengéd kaszárnyahangokat ütögetve
jön a jövő
nincs több halasztás
fehér ingben
mint a postás becsenget
vagy zörögni fog
élén a lóbéldíj-esélyes igazgató
(ki új figurát visz bele)
keze a kerékgár kormányán
a kormánygyár kerekén pihen
János megpistulunk!
ne tegezz jelen
virágzás bankrendszer gravitáció
én hiszek
nincs más kiút
a vonat befut
nincs vonateltérítés
ők: ki kell találni
mint egér a padló alatt

lámpa nélkül egyenest valamerre
a láztól
a vágytól
mindenki ég
minden kiég
ez a divat
jöjjön szerezzon fehér szakállt
van recept
Darwinizmus vagy ököljog
lehet választani
én szeretnék bevonulni az aggok házába
szébb elmúlást
ne üssétek el az öregeket
vörös és fehér foltok
egy nagyon is járható út
ebben már megegyeztünk
tegnap tegnapelőtt s a jövőben
az emlékműnél a fogadásokon
a hangos vetélkedőkön
s érmeket hoztunk haza mint ismeretes
sikerrel szerepeltünk
egy rangos vetélkedőn
s érmekkel értünk haza
megkoszorúztuk egymást magunkat
napsugaras ősz volt
az irgalmas matinéken
a közös születésnapon
sikeres bemutatkozás volt
elismerések az aszfalton
a vérrellátó központokban
ennek dacára
apró de nagyon fontos kérdések megoldását
javasolnánk
egy nagyon is járható úton
a mozikban a vetélkedőkön
fele már hazajött
a vereség ellenére: győzelem
ma nem lesz akasztás
vagyonbiztosítás lesz
személy és vagyon

csupán de nagyon
igazsága vagyon
igazság a vagyon
ma nem lesz akasztás
vagyon- és személybiztosítás lesz
a Kompas befogja lovait
holnap derült idő lesz Borbála
mindenek ellenére
ezek a vérellátó hírei
nyugdíjasok bankja nyugdíjasok!
nem kell a postára várni
itt a KB nincs viteldíj borraivaló
nincs fogatlan mosoly
jó utat költő és kora
vidám vénülést az ifjúságnak
használja a betétkönyv előnyeit
nem kell a Pistára várni
nyugdíjasok újra nyugdíjasok
minden oldalon nyugalom nyugdíj
nyugdíjas parasztok álmomban
a Szociális kikoptatott márványlépcsőin
húscséplőin
gúnydíj gúnydal gúnydél
KB KB marxista nevelés
napsugaras ősz:
lesz sör és pereg nyugdíjasok
működik az együttes mint a diótörő
ki állított fel új csúcsokat?
mit mondanak a csillagok
a költészet és a rekordok?
van recept:
tanuljunk bábokat csinálni
költészet csillagok rekordok
alacsonyra sikerültek a dombok
rossz volt a kovász
rossz volt a tavasz a kovász
a kohász a kovács a lovász
valutacsempe s a többi törmelék
jó reggelt jó éjszakát
s az éjszaka hamvából

a világosság magas létrafokára hágyva
 jó reggelt Borbála
 jó fogást a világűr teraszán
 a méhzümmögésű csillag-kaptárban
 ez a sava az óra jár

— — — — —

HOLTI MÁRIA

J. A.

Nem az elméje borult el
 csak a megaláztatás volt a sok
 Nem az elméje borult el —
 megölte a kor: a hazug, a botor
 a képmutatásra is képtelen
 Halála hát nem volt halál —
 Kitántorgott az életből
 mit tehetett egyebet

Mert nem az elméje borult el
 csak a megaláztatás volt a sok

KOLIGER KÁROLY

VASÁRNAP

vasárnap — ha szólalna isten
 „nem unatkozom érzésem szerint
 semmi sem hagyható abba hiszen
 nem is lehet egyhamar vége —
 lehet hogy ez örökké eltart

az eredeti — nem lesz utáncat”
 persze, mélységes babonaságában
 a jelen tükörbe sem nézhet
 és csak ez a vacakolás —
 ha csupán jelenleg is
 ünneplőben amilyen van

TOROK CSABA

CHILEI SÓ

(Profán kísérlet egy puccs emlékének meglopására)

Para los compañeros de las Américas

Gyerekkoromban sokat kísérleteztünk a salétrommal
 abban a mosókonyhából „labi”-vá lett,
 csupán egy utcányi fiútól ismert
 illegális moravicai alkimista műhelyben,
 hogy minél pontosabban megállapítsuk
 a szicíliai kén, a chilei só és a boszniai faszén
 megfelelő arányát puszkapor kikeveréséhez...
 De a módszert, persze, nem árulhatom el
 az olvasónak,
 hacsak
 azt nem, hogy közben rengeteg
 kémcső, lombik, tégely égett és tört össze,
 meg hogy a salétromot az azóta elhunyt
 csípős mosolyú patikus bácsitól szereztük be
 a „Virág alá kell műtrágyának” kezdetű szövegre...
 Eleinte talán nem is gyanakodott,
 pedig ő jól emlékezhetett rá,
 hogy nem sokkal a háború után
 gyógyszerárának teljes kötszerkészletét
 ki kellett hordania
 — igaz, már szinte hiába —
 ahhoz a két kíváncsi gyerekehez,

akit a kövesúthoz csapott
 az árokszélen talált
 kézigránát...

Amikor aztán többet már nem kaptunk tőle,
 hosszában kettétört zsilettpengékkal
 kapargattuk naphosszat a salétromot
 egyes utcák bizonyos falairól
 (talán még Zsáki Jóska égette téglák is
 voltak bennük)...

De a helyszínt, persze, nem árulhatom el
 az olvasónak,
 hacsak

azt nem, hogy a hazaiból
 (igen jelentős belső tartalék!)
 ott van a legtöbb,
 ahol a legroggyantabbak a falak,
 és hogy gondos szárítás után ez is
 — de még mennyire — megteszi,

jóllehet nem ad
 olyan tapadó parazsat,
 mint az a szemcsés chilei,
 amelyből pár évvel később
 a ludas-pusztai Hollaender-kastély prësházában
 gyümölcsdaráláskor zsákszámra találtam
 dugaszban.

(„Ki tudja, mi jön még” — indokolta
 a mindenkori gazda)...

Abból még én is őrzök valahol
 egy maréknyit,
 a falumbeliből pedig
 Szilárd fedőnevű fiamnak adtam mind,
 amit először kapartunk vele össze
 (alaposan kitérdeltük a nadrágunkat aznap),
 miután elvezettem arra a titkos lelőhelyre,
 amint tizedik életévét
 nagy sokára
 betöltötte.

Újvidéken, szeptember 11-én

FEHÉR KÁLMÁN

HÁZUNK ELŐTT A KISPADON

11.

Láttátok-e a Nagypát?

Merre,

Ó hol találom az Apám?

Higgyem-e a kósza hírt,

Hogy rézsút lökött versekben úsztatják a Tiszán,

Mint vízbedöntött két farönköt,

Melyet kihúzni már tűzre sem érdemes?!

Szombaton hamvasztották el Indirát.

TOLNAI OTTÓ

A WILHELM-DALOK MÁSODIK KÖNYVÉBŐL

□

hórukk

a vadkant húzták

haza ezzel a kötéllel

a határból

sosem volt olyan szépen

felsöpörve a nyári út

hórukk

ezüsthajd zerge toll

vadkansörte bronzbakcsó csontgyopár

van a GREIFESTEIN úr zöld kalapján

hórukk

hórukk

nem szeretem

ha az orrom előtt himbálódzik

a hurok

hórukk

hórukk

□

add

nem adom

add ide azt a lapot

nem adom

pestről jött

és én vagyok a postás

a pechán úrnak írt ady

a pechán úrnak írt ady

add ide

dehogysis adom

szájon csókolod a császárt

lenyalod a lila bélyegit

add ide

nem adom

belőlem is lehet még

postás

bírószáji kézbesítő

könnyebb az akna

nem akna az akta

könnyebb mint a kanna

könnyebb az aknatáska

mint a vulkánkoffer

add ide

nem adom

addig jár a wili a kútra

míg ki nem tör a vulkán

a nyavalya

ki nem törik a nyakamat

addig jár a wili a kútra

míg a világ össze nem törik

add ide

ó dehogysis adom

én vagyok a postás

írt ady

írt ady

nem adom

add ide

úgysem tudom elolvasni

akkor sem adom

csókold meg akkor
a császár recés lukát
azt a püspöklilát

□

vércsepár a torony körül
simogatom a hátukat
csonka fia papnövendék
kaucsuk van a nyakán
maga a levegőbe zuhanhat
nem igaz hogy a wassermann kriptájából
loptam fekete papucsomat
voltam lenn
de nem lopni
láttam a wassermann meztelen csontját
kék víz néz ki a fejéből
most már itt maradok a toronyban
pölyhősek a kiscsókák
hátba vágott a nagyharang
maga a vércsék közé zuhanhat
azt mondják lenn nagy a harag
voltam lenn a gitárral
és voltam fenn
már csak irritálok
rúgják a gyerekek a fejetlen szent jánosnál
az irrigátor-labdát
már csak irritálok
ezután én már csak irritálok
ezután én már csak irritálok

□

ürgét öntöttek
és megint csak velem hordatták
a kanálisból a vizet
már messziről fújják a büzt
kannáim rózsái
arra jött a bandzsál náci
megmászta a nünüke
verbuválta a tűzoltózenekarba a gyerekeket
wilhelmina jöhet-e

wilhelmina fújhatja-e
 aki nyáladzik
 fújós
 se fa se réz nem lehet
 aki nyáladzik
 az csak fújja a béka seggit
 szalmaszállal
 aki nyáladzik
 aki nyáladzik

□

iszom az esőt
 harapom hozzá a vadsóskát
 mit csinálhatok most éppen
 saxlehnerék szalonjának a falán
 saccozom a selyembe csomagolt menyecsékét
 meg azt ott szemben a csembaló felett
 menyétkék körbe-körbe a muffján
 miért nem jön már értem a ferenc jóska
 még majd elviszi hat szép fehér lován a frász
 eltörik a gerincemet a sintérek
 és nem mászhatok utána
 az iparosotthon csikkel terített olajos padlóján
 ringathat a császárnő a gipsztechnőben
 itathatja az egereket
 cucliztathatja a pockokat
 iszom az esőt
 harapom hozzá a vadsóskát
 harapom hozzá a vadsóskát

□

fenn bárányfelhők
 lenn én
 a rezések után
 tenyeremen béka
 számban szalmaszál
 a pechán úr meg neusatzban
 hoz
 hoz nekem
 nem hoz nekem semmit

az is valami
 senkiházinak
 az is kacsalábon forgó
 fenn báránnyel
 még feljebb
 még feljebb
 egy nálamnál is nagyobb naplopó
 írja a naplóját a vattába
 hoz
 hoz nekem
 nem hoz nekem semmit legfeljebb

□

bele
 beleléptem
 a GREIFESTEIN-ék pecsétpárnájába
 bele végre a nagy LEONHARDI-ba
 hol a jobbal csicsegtetem
 hol a ballal csicsegtetem
 hol a jobbal csicsegtetem
 meleg mint a friss tehénlepény
 lila
 mint a legyekkel lepett pokla
 hol a jobbal csicsegtetem
 hol a ballal csicsegtetem
 hol a jobbal csicsegtetem
 félek
 jönnek és fejbe vernek a nagy rézbélyegzővel
 és akkor búbomon a pecséttel
 a pokolban is polkázhatok
 löszbabámat is ráfektethetem szépen a párnára
 s leshetem hogy lilul a lábaköze
 hol a jobbal csicsegtetem
 hol a ballal csicsegtetem
 hol a jobbal csicsegtetem
 félek lelépni
 mert most már mindörökre lila nyomot hagytok
 megittam a pecsétintát
 ultraviola nyolcasokat hugyozok a szűz óra
 ultraviola nyolcasokat hugyozok a szűz óra

CS. SIMON ISTVÁN

BEFALAZOTT ECETFA

A tervezőiroda mezsgyéjén
 hosszú balladát idéz
 egy befalazott ecetfa.
 A réseken át integet,
 felém nyúl
 gyenge karjával
 a rovarfoltos
 fényt kapkodja,
 remeg a tavaszban.

LADIK KATALIN

HATTYÚDAL

Ez az a hely, ahol a tüdő
 Habosra veri a tó hullámain.
 A hideg fűszőnyegen
 A hattyúk hanyatt, égre meredve,
 Összetört lábakkal pihegnek.
 Majd egy végső nekifutásból
 Felröppennek, s a ritkuló levegő
 Kiszakítja tüdejükből a zöld fátyolt.

Már örökre fenn keringenek a húsdarabok között,
 A fagyott vércseppektől szikrázó égbolton,
 Már egy túlvilági eksztázis feszíti szárnyaikat!
 Nem is hallják,
 Amikor alattuk sikoltva
 Felszakad a víztükör.

ÜRDOGOK SZÁRNYÁN, FEHÉR FALON

Az éj hullatni kezdi könnyeit,
 Szuszogó mellbimbókon, forró zsírban
 Pirul a hajnal.
 Vannak illatok, amelyekhez nem nyúlhatok.
 Darázsészek az ég alján
 A nap beléharap.
 Szárnyalj, hieronymus-dög
 A dombok mögötti fehér lepedőn!
 Vörös sebhely a szárnyadon
 Álomkóros asszonyok között.

Hatalmas, tejszagú bimbó az égen,
 Anyám, te úszol a kék fazékban?
 Engem hívsz, vagy egykori lányodat,
 Ki üres arccal szörnyetegeket söpör le párnájáról?
 A legyek elhulltak. Véres nád.
 Szárnyalj, gőzölgő fazék,
 Tüzes hajkorona, szörnyeteg-árnyékom!

BRASNYÓ ISTVÁN

NE FELEDJÜK...

Ne feledjük,
 hogy mindegyik vers egykor
 utolsóinak íródott:
 egyként viseli
 az öngyilkos golyóját és a hóhér kötelét

Megáll az ész, hogy váratlanul
 péntek helyett inkább szombat, de nem
 füst száll, arany hömpölygés a levegőben:
 vad és kopár a tavasz, méltóságteljes,
 hősie idő.

De majd kihúzzák a rövidebbet, majd
feszegetni kezdik rügyeik ügyét, térj át hát
jobbik feledre, erről meghallhatod, amikor
rád sütik mindezt, akár az ágyút.

*

Sajnálhatom már, amit eljátszottam; amitől
esetleg szabadulni akartam? A látványt,
amely eddigre mivé szakadt?

Innen nézek én, két fa közén, és ha még
volna hozzá hóésés! A redőny már az ördögé,
felhúzza vagy leeresztve, nyilvánvalóan mindegy,
az összefüggéseket az enyészet csomagolja. Bízni
lehet roppant két markában, ahogy a csomót
végül megköti, s derekát ropogtatva szemben
felegyenesedik.

*

Börtönfalból nő megfoghatatlanul az,
ami öröklét. Hányszor igyekeztem így látogatóba,
vendég, akit már az ajtóban igazoltnak,
beletúrnak sovány pakkjába. Szűkösen,
csak mindenből egy kevés, hogy végül mégis
felizzon a jelkép: vannak, akik még szabadok.

*

Valamire még vélhetnénk ezt az egészet:
sirály kiált, ahol ismeretlen a tenger.
Mennyire egyszerű az igazság!

*

Kinek van helye ebben a gyülekezetben,
amelyet egy zápor is képes szétkergetni?
Mire emeljem hát poharam a sötétben?

De nem így a bábokra gurítók! Ahogy
a felázott pálya sarában végiggörgetik

a ragacsos tekéket, valamit mindig
elárul nekik a villám karcos fénye,
s a dörgés belebömböli a fülükbe azt,
ami egy napon megdöbrentő fontosságot kap,
hogy hanyatt esik tőle a szélen már
megingott bábu.

*

Kijátszva a kései világosságot, gondolatban
még sebesen pár sor, hosszú szavak, akár
a szkarabeusz röpte. Nem volt naplemente.
Nem én kanyarodtam erre az útra. Nem én
gyújtogatok világot, csillag.

Csak hamut tudok, ezt hánytorgatom,
vetem fel, ha nem ismernél, majd megismersz,
aki itt jön, elnyűhetetlen, akár a fa füstje
vagy magában a fa. Te délceg lovag, így
szól hozzá az éjszaka, nem jegyezve meg nevét,
szót nem ejtve többet, nem ismersz,
válaszolja, de eltanultad a hangom,
most ugyanaz a hang vagyunk, s ha szólsz, melyikünk
beszél, honnan benned a hamisság,
hogy így mutatod nekem arcod.

*

Miféle mezőkre látni itt, miért volna tűzük
válasz a tükörrre, mikor érkeztem ide, vattacsomóban
egérkölyök, hogy csak haragom fújtat fehér
pamacsokban, s máris az evés gondolata forog
törékeny fejemben?

Kitágulnak az órák, valaki elhagy valamit,
viheti másvalaki, ha kell.

*

Aki a fal felé fordulva alszik, már nem
érez hideget, nem vár látogatót. Jó neki
a megráगतlan semmi is, ablak párája,
holdvilág haja.

De amikor táncra perdült, miként a csontváz
az imakönyvben, és nyögtek az aranytrombiták...

Te dúdolsz itt, összevetve magad a vak nyomattal,
s valaki még simul is hozzád, megérzed ollózó
lába közt, ahol elkezdődik, az asszonyt.

*

Azt gondoltam, valami nagyobbra sikeredik
majd ez az egész, legalább a szélfúvás, ami átjár...
Olyan hosszadalmas lett volna ez a nap.

De nem ismerem a fojtógáz szagát, nem akartam
látni a nagy csatákat, nem éltem idegen égbolt
alatt, és végeredményben nem tudok veszélyt, csak
riadtságot, ha a kényszerítés túl magasra teszi
a mércét, hogy szinte azonos lesz az erőszakkal.

Valaki majd felráz álmodból, rövid tanakodásra,
mintha nem csupán a tettekben létezne válasz; aludj,
határozatlanság, vedd vissza mind, amit adtál.

Aki fél, az nem vesz tudomást.

*

Bolondját járhatja velem ez a zivatar, inkább
alhatnék a fában, hogy mozdulatlan. Kesernyés
kénlángot süt el a fülem mellett, megperzselődik
tőle a hangom. Így, összeaszalódva, megállni még
a helyem, mire leszek még képes?

S majd futtában, ahogy csillag zuhan robajjal,
más zajok közé, csupán érintve mindezt,
máris nagy elcsendesülés. Vízcsepp remeg a láncon,
hol akad el, kiköt-e, ahogy ráfehérlik a csont,
amely sehová sem tartozik.

*

Nem dühöngve, nem háborogva, hanem
sokkaltal inkább megnyugodva látok hozzá
elmondani történetemet.

Szél vési metszetét, tintát az ég kékje
ad hozzá, hogy kibontakozhassék e látkép!

Én, aki épp most tömködöm pipámat a félhomályban, bizony, kimaradok.

A vadász ebéért füttyent, a taliga rúdja csillag iránt mered, a szikla izzad a hidegben. Megállj, gazember, ki rézsút átfutsz itt köpönyegemben, hát hogy néztek én most a tél elé?

De a szalma zizegése! A rőzse kuszálódása a szélben! Mintha botoznák egymást, útnak ösztökélve, akik nekivágnak a világnak, e képtelen nyomon, és nyakukra tekeredik a borostyán . . .

Az őszi szél, mint nagy folyam, tart, lobog.

VARIÁCIÓK, STRÓFÁK

Ha mindenáron el kéne mondani valamit,
oszlopra akaszd,
süsse tenger csillaga.
Ne ijedj meg hangos szavadtól,
mint aki kölcsönzött gondolatot gondol,
lidérc füstjén hevíti a láng.
Örök udvar, fanszór tülekedése e háromszögön,
mert sohasem lobbant itt zászló.
A ló még nyerítene, fájdalmasat,
akár az elveszett ütközet közepén,
mert úgy tűnik, ember nélkül maradt a világ.
De koponyáját karóra ütik,
két szemgödre kétoldalt bámul,
s belever a tavaszi eső,
míg méhet zsongat égszín bádagon,
nem érezve többé a telet.

*

Hidegből köti kényét, s fonja
kötelét töviséből,
majd az egész itt sárba gázol . . .

Bölcs, aki nem mozdul a nyirkos
falsarokból, csak várja,
hogy az árnyék elállja az ajtót.

Minden könnyebb kettesben,
eresztékek nyikorgása és
végül a csönd, ahogy az asztalra telepszik:

Ebből ásni ki jegyét,
amint mozdulna még, indulna
a félvak ló és a félvak öreg
megtréfálni a világot.

*

Szabadulni onnan, ahonnan nem létezik
szabadulás; árnyéket lenget a szél,
a kaput örökre nyitva hagyják.
Mit látok én csúf lányaitok szemében,
a zsindegy alatt,
ahová betűzik a fegyvert,
béke van, várakozik ránk az enyészet.
A hivatalnok s az edényfoltos karöltve jár,
összekoldulja bérét, cinez, pecsétel
lilán, s körülnéz jól,
mintha lopni akarna alkalomadtán.
A folyosó kockakövei megvetemedtek,
valami munkál a földben,
ami majd a végzetünk lesz,
és a huzat rácsapja az ajtót.
Valamihez viszonyítva egyre csak
száz évvel később élünk.

*

Emlékszem még, hol hagytam a rozsdás
kaszát a vetés szélében, lépésnyire
a barázdától.
A fenőkő elnémul az éjszakában,
acélra szikrát nem adnak a csillagok.

Beázik a világ, könyörtelen tető alá vonva,
 és asszonyok a tűz körül:
 a zsarát és hamu mindent megmond,
 korommal írja a levegőbe
 a kerítés helyét, éjfélkor a riadalmat,
 a vacok elfeledett szagát.

*

Subában ki gubbaszt, még megemlegeti
 a fagyot, a deszkát, a szöget;
 a villanást, mely a látványt kitarja,
 és a véres habot.

Rozsdára látni csak az ablakon,
 rozsdá szivárog, tart a fény felé:
 arany ábrándozása.

Ami elveszett, itt felveszik,
 vagy legalább igyekeznek megtalálni,
 ösvényt taposnak, mert arra rövidebb,
 a bajt elkerülik.

Lóra részegen nem ülnek,
 de vasárnap, sötét ruhában, sokat isznak.

HOL LEHET ITT MELEGEDNI

Várom a havazást
 nem az idő még nem fordult csípőre
 az asszony feketében egyre csak gyászol
 nyakán kidagadnak az erek ahogy lehajol
 szűkre szabták rajta a ruhát vagy megvastagodott a dereka
 megy arrább az udvaron kergeti a még vörösebb nyakú pulykát
 nézem én aki messziről jöttem és
 karcsúnak vagyok mondható

hideg fény prizmaí tördelik a világosságot
 a látszólag álló ég alatt

JUNG KÁROLY

A RÉTOR VÁLASZAI ÉS KÉRDÉSE

Válaszait hitbuzgalmi okok már nem befolyásolván,
Ennélfogva olykor szavak, de leginkább mondatok
Formájában szólt, elvértve koturnusa koppanásával,
Ha ikérdést intéztek az agg és őszhajú rétorhoz.

Azok a héroszok, kik emlegetvék néha általunk,
Létük nemtelen lévén, ölelésben kedvük nem lelék.
Immáron csak tar koponyájuk világlík elénk,
Hogy szikrát vessen rajta az áldott holdsugar!

Majd: Ki kurta életében csak holtakkal társalog,
Hagyván a mát, az egyetlen menedéket, jobb időkre,
Magát élők közt nem leli; nem szagol asszonyszagot,
Vesszeje száraz, nemzeni utódokat is idegenre bíz.

Vagy: Kigondolván egy jövő időt egy végtelen időben,
S munkálván szerszámaikat, a jelent magától elúzvén
Tenmagát hagyja magvait elfolyini. S magva szakadván
Törzse szakad, ágai szakadvák virága, ajka bezárul

Mért nem merészeled, mért nem illeted, te szánnivaló,
Kezettel az idők csecsbimbaját, vessződdel ölet;
Mért csak a barbárok földjén, mely már nem a tiéd,
Gyúrtél le szüzeket, asszonyokat, egy jövőt nemzeni?

MAURITS FERENC

RENEZÁNSZ SÉTÁK

URBINO

a palazzo ducale erkélyén állva
felismerem reneszánsz-tájam
gyermekkorom óta fürkészem
reprodukciók háttéréiben
most itt ragyog előttem
élve
mondhatom
majdnem feltámadás

AREZZÓI FELSOROLÁS

pietro della francesca
paolo uccello
luca signorelli
michelangelo buonarotti
jacopo sansovino
és
giorgio vasari
hat férfiú
arezzóból

ASSISI

forró domboldalon
érkezem
giotto freskói elé

így komponálni
szigorú rendben

hatalmas falakon
megnyitni
az egek ablakait

RAFFAELLO: LA MUTA

a fekete levegőből
kicsit előrehajolva
előnti az okkerpuha fény
szemferdüléséből érezni szótlanságát

BOTTICELLI

idegesen
röpködnek az angyalok
éjjelente
foszforeszkáló denevérek

BALOGH ISTVÁN

ÖTÖDIK PERC

anyuka a habverővel
felnyúlt az égre

a napot is bekeverte

SINKOVITS PÉTER

SZÓFEJTŐ ÉVSZAKOK

pontosan és keményen
ülnek a szavak a táblán
mint zöld mezőben
világos vadgalambok

ami előttünk volt
a boldog zűrzavar
szivárvány-jelenésű
őserdő-buja-indázású
fogalmak
melyek szabadon lebegtek
s én is hagytam
tátogni
súgni
sírni
üvölteni őket

mígnem itt
valahol a negyven alatt
nekidühödve
megémelyegtetett
mindez
tegyünk tehát rendet
itt
valahol a negyven alatt
jelentse a szó
azt
ami

a próféciák zajos kavargásából
kinőve
minden az egyszerű számok felé vezet

s e tisztaság
e dacos egyenlet
mire jó most

merre sütkéreznek
a strandhomok-menyasszonyok
és merre röpködnek
a hétszárnyú denevérek

és miként ütődnek vissza
tompán
a húsz éve elrejtett szavak

s dőlnek el maguktól
 mint lefátyolozott ablak mögött
 a hintóba ültetett viaszbábuk

s mit tegyek
 a szóval
 a tájjal
 mely tulajdonommá válva
 mindinkább feledi
 jelentéstelen
 igaz
 eredetét

MAJD EGYSZER

lassan elröpülni
 a portrombitákat csíkozó
 vadul száguldó bivalycsorda fölött
 ezüst zászlórudakból
 jeleket rakni az égre

VESZTEG FERENC

SEHOL ÉS SEMMIÉRT

ha tudsz és bírsz
 és vagy elég vakmerő
 válaszolj
 de ne nekem: azonnal
 hogy hol és mikor
 és hogyan tovább
 (ha van még tovább)
 de nem szabad versben
 „amnézia-lelkesen”
 hol a vacogás és borzongás járja

akár a holdcsillámok hideg-
 rázása
 kómája
 a hanem-ha-tudsz és bírsz
 és vagy elég vakmerő
 de ne nekem: azonnal
 sehol és semmiért
 és sehogyan
 mert tovább
 nincsen sehogyan

 de lehet van is a sehogyan

BÖNDÖR PÁL

ARTIKULÁLÓ — JEGYZETELŐ — VERSELŐ

Előszörre
 bemelegítő mozdulatokat végzek
 nyelvemmel
 végigtapogatom odvas fogaim
 szótagokat artikulálok
 próbaképpen
 szavakat összevisszaságban.
 Csettintek
 fittyet hányva
 a grammatikának.
 Amennyire csak bírom
 a szám kitátom
 hátravetem fejem:
 a langyos realitással
 gurgulázom.

 Váratlanul
 egy mondat.
 A szélhez hasonló.

Iránya csak és ereje.
Valami köze időhöz
időjáráshoz egyaránt.

Ahogy feltámadt

észrevétlen-hirtelen
úgy is halna el.
Bennem?
E nem-versben?

Hegyen-völgyön át.

Akár a szél.
Kipked-kapkod
ajtót csapkod.
Össze-vissza hangok
és hiányok.
Én.

Stréber.

Mindent megszámolok:
közhelyekből több van
önmagamból legtöbb:
mintha asztal lennék vagy szék
és fa koromra emlékeznék.

Lomb-

talán.

Valamivé szervezni
a kavargó indulatokat.

Szőre-felborzolt
ijedt állatként
növeszti magát
mondatom
önmagácska
torzrajzává.

Aztán.

Azaz.

Valamiképpen a vershez
hasonlított leginkább.

Kutak rabja a visszhang is az alföldön!
Kutyaabrákja a víz hamis: aszal földön!
Sőt.

Nem egy gondolat bánt
de megtörténik

hogy egyetlen hangsúly ingerli
nyelvem gyökerét.

Valóság szótagja
dugja ujját
érzékeny torkomba.

Kimondom hirtelen
a legelső megfelelőnek tűnő szót
— megszabaduljak a rosszullettől.
Ilyen testi dolgok ezek
inkább mint szellemiek.

2.

A torreádor
hivatásos. A bika
műkedvelő!

VANKÓ GERGELY

ŰRVETÉS

elmondhattam volna
amit jónak láttam
madárgyűrűs légkoronát
a nyárban

pókhájával az ősz
varjakat kendőz
nincs maradásom
a vártán lidérc-csákó

mindazt
mi szólíthat
űrvetésen
csupaszít a nap

CSORBA BÉLA

ELEGICO-ÓDA EGY FELVILÁGOSULT FÉRFIÚHOZ

Látom Önt,
 látom, ahogy idegesen
 föl-fölkapdossa fejét
 légkondicionált hivatalában
 — máma már megint
 több volt a koffein a megengedettnél —,
 vagy bámul ki az esőcsapta fákra
 a vastag üvegen,
 mondatai lekerekítésén fáradozva,
 — hisz oly szép kerek gondolatai vannak:
 hogy is férhetne azokba
 e szabálytalan, szögletes világ?

Látom Önt,
 látom, ahogy idegesen,
 pedig az éjszaka csak ránk csukódik,
 mint egy sötétkék asztalfiók
 valami túlzúfolt irodaház legfelső emeletén —
 tervmódosítások, szabályzatok,
 bizalmas jelentések között
 rágcsál a költő meg a többi
 rejtett hibával piacra dobott
 göcsörtös egyed veszettül
 növekvő fogaival.
 Cserepesre égett mocsárfenek.
 Belül tán valahányan ilyenek vagyunk.
 De olvassuk
 az újságban, hogy Ön rólunk álmodik megint
 gömbölydeden suhanva, s lekiabál
 hozzánk vidáman libegő kosarából:
 „Már majdnem szabályos a nép!”

DANYI MAGDOLNA

KIS HALOTT TÁJKÉPEK

Szélkavarta lomb
 a szikesből
 elkerített udvaron.
 Hazavezényelt, haza-
 vezérelt lélek.
 Gyámoltalan és sugárzó.
 Elképzelt törzs,
 köti a földhöz.
 Kerítések emléknyomai.

FÜLÖP GÁBOR

HÉTKÖZNAPI VERS

hétköznapi verseket írok
 — mondják kritikusaim —
 de hiszen ez természetes
 vasárnaponként ugyanis
 dolgozom

SZÍVÁTÜLTETÉS

ez ma már nem kunszt
 beteg szívet kicserélnék egészségessel
 s a páciens élhet is még egy ideig
 az immár halott ember szívével
 ám miért ne lehetne szívet
cserélni
 két még élő ember között

mint a hobby-klubban
például valaki megunja
hogy jószívűsége miatt
állandóan gúnyolják és a
rövidebbet húzza
(nem úgy mint az állatmesékben)
tehát kicserélné jó szívét
egy *szívtelen* emberrel
aki viszont egy jó szívre vágyik
így mindketten boldogok lennének
és a szívatültetéshez
senkinek sem kellene
előzőleg meghalnia

SZOMBATHY BÁLINT

Art Lover

A költészet po(e)tencia

Art Lerner

Közönybe fúló hétpecsétes titok

Art Lover

Az új-beszéd nem-beszéd

TARI ISTVÁN

VERIK A LAPOT

öklök csattogtatták
a délutánba
törpülő asztalkát
izzadt bütykös
fészkekből fordult ki
elzsírosodó
folyondárjaival
 a tök
 a farba
elnehezült
kacsaival
 az asszony
 a piros
mintha kútból
böffentette volna valaki
 tromfot bele
emésztőgödörre előléptetett kútból
aztán
orvosságot nyelő öregek
kibic-gyomrának
malom-korgása
és erősödő
erdőzúgás
melyben ügyetlenül
kever és oszt
azóta is
egy súlyos tárgyakhoz
szokott kéz

SZÚGYI ZOLTÁN

SZÁMADÁS NÉGY TÉTELBEN

31. születésnapomra

első tétel

vészes sikongások
békák egerek
egy pohár tej
halálok halálok

második tétel

kezemben toll
kés kard bárd
pulykanyakazó fejsze
ezerféle fegyver
szerszám
jövök
jövök
szívemben hétfejű törpe
jövök
rendületlen

harmadik tétel

szemem nem hagy ki villanást
nem rejtőzhet előlem nesz
nem porlad semmi ne érinthetném
illat orrom
nyelvem íz
nem kerüli

vagyok

negyedik tétel

kiülök majd a konyha elé
 nézem hogyan száll alá pelyhekként
 a hórengeteg
 s mint holmi Robinson eltöprengök
 ami jó: ami rossz:
 élek élek

1984. szeptember 9.

FENYVESI OTTÓ

PASSIÓ

Én vagyok a 104-781
 lángvörös túsarkú cipőket viselek
 vágj hátba, nem tesz semmit
 csavarj, facsarj, lökj a szakadékba
 ezekben a túsarkú cipőkben teljesen a tiéd vagyok
 lefegyvereztél
 a rituálét ismered, és én a tiéd vagyok
 a tiéd, sérülékenységem kiszolgáltatva

Én vagyok a 104-781
 gyere, csálhatatlanságod tudatában
 lökj rajtam egy nagyot, hátha begerjedek
 derékfájdalmaimnak ehhez semmi köze
 erőd — fenntart a levegőben
 mily ritka szférák, barna ködök
 szökni úgysem tudnék, lábaím gúzsba kötve
 el kell mondanom, hogy tudd
 nekem itt kell maradnom

Ma istenien nézek ki
eddig még minden összejött
a bioritmus és az egész ontológiai gyógyszerár
arcom lisztrel sminkelve, akár valami bonviván
sokáig tanulmányoztam gyöngeségeim
ravasz pillantásaidban
kíméletlen önkorrekciók által
rendbe szedtem magam
földúcoltam a talapatot
én, a 104-781 átadom a szertárkulcsokat
dönts padlóra, kínozz, kínozz
paraszat nyelvem alá, ne eressz el
ezeken a túsarkakon úgysem juthatok messzire
megkötözve, tántorogva, mint sült galamb a hájtengerben
nem fogok végérvényesen elvérezni
könyörögni, jajgatni sem fogok
kaszabolj, marcangolj, szabdalj, tépázz
szurkálj, a sebek úgyis behegednek
dobj sebességbe, gyorsíts, taposs
gyötörj, üss a kifulladásig
akkor is üde százszorszép főnixként fogom
túlélni az egész balesetet
a sebhelyek ugyan megmaradnak
de gyógyulást hoznak
kezdetben vörösek és mélyek
később kiismerem őket, részemmé lesznek, mint
születésem, nemem, históriám
velem nőnek kedves elvtársam
ez az én privát fájdalom, saját végzetem
verd ki fogaim, tépd ki szárnyaim
hogy biztos légy benne:
ez többé nem szárnyal
én nem veszhetek el, míg te mellettem vagy
szelídíts meg, hogy érezzem titkos sugallataidat
túsarkú cipőket öltöttem és most magasabb vagyok
én, a 104-781
felkészültem a megrázkódtatásokra
a szférák zenéjére, a legnagyobb zuhanásra
ez még nem a paradicsom, de nem is a pokol

nincs tornác, és árboc sincs
szétmarcangolva heverek a nagy buli után
szoríts, nehogy elveszíts

Én a 104-781 vagyok
lángvörös túsarkú cipőket húztam
kösd át csuklóimat, törd el bordáimat
van még marcangolnivaló, kényszeríts térdre
fojtsd belém a szuszt
forgass, forgass, mint egy felhúzás játékbabát
csak nyomd be a kulcsot
és fordíts rajta egy nagyot
kínozz, sarkantyúzz, rázz, rázz
kíméletlen a játék értelme
a tűk fokára hágok, úgysem szökhetem meg
forrázz, bombázz, tőlem úgysem szabadulhatsz
én leszek a te aerodinamikus árnyéklovasod
kérődző fattyúd
én leszek
sötét szemű sátánporontyod
a te erotikus emésztőgödröd
vajon megfelel neked hamisított lúdtalpam
kedvedre lesz-e az ellenszél
összegyűrve és gúzsba kötve
napalmmal felperzselve
égess, ficamítsd ki bokám
tépd el kontaktusaim
gerjeszd be áramköreim
ígérem, nem fogok jajveszékeln
csak ökölrel üss
ígérem
könnyű dolgod lesz
kínozz, égess, bombázz
fojtsd belém a szuszt
zúzz, tiporj, hogy végre látva lássam
érezzem beakadt horgaidat
intézz el, törj össze, lapíts szét, hamvassz el
csak ne veszíts el
tégyp próbára

ne késlekedj
 ó ne
 Oh ne
 ne

SZIVERI JÁNOS

BÁBJÁTÉK

minden összeomlett ———
 tenyerembe hajtom
 hamufehér arcom
 foszló eszmekosz lett

a megszelídült élmény
 körülmény
 s immár betakar
 a zakatoló díszletzivatár ———

künn mekeg a szél
 mint a bél
 s csattog a ronda széteső
 eső

számban széna
 kezem lábam béna
 lebegő füstszál
 és nyálkás fű száll

mint a rádió
 recseg unottan a kíméletes civiliz(ol)áció
 s roppant nagy gondolat
 roppan szét az ég alatt

a padlón szőnyeg
nyög
és mozdulnak bárhol egy helyben könyök
lő jámbor szörnyek

gyomrom helyén
üresen táguló prés
agyonszorítja szörkemény
szívemet a rés

a polcon rámtalál
a választékos bábhalál
s visszazippantott rémimák
sorjáznak ex privát

használt reményeim között sok
az épülő leltáranyag
térben táguló cinkosok
vájják egymás agyag

szemét s mint a fényes késeket
rakják
aprót a nagyra
a följelentéseket -----

testtartásom merev
arcomon remeg
a bőr
fertőtleníti a mélykék valór

permeteznek a tévtávtatok
rejtőzöm
a fellegekben
mint szőr alatt az apró állatok

s gagyogva kérdem
ki is vagyok én miadt civil
aki magából mindent kiír
és miféle érdem

miféle főnyeremény
 ha az adminisztráció hordoz a tenyerén
 esetleg valami más
 önmagát megsemmisítő képmás ———

mint az ágytál
 világol a csordultig telihold
 ágyékáról leszakadt a folt
 s szemed előtt mögöttes esztelenséget láttál

hol ülnek rézangyalok és más jellemek
 hímsellők terven felüli némberek
 és miféle vigasz
 hogy történhetik még itt *ez meg az*

hol a képze(le)ttársítás
 is csak egy elszabadult engedélyezett
 bábleképezet
 megmásíthatatlan helyzetelírás

és folyamatos életvitel
 a hitel
 s zümmögnek falvak városok erdők terek
miért lettünk ily idétlenek ———

kopnak az árva
 verslábbelik
 kegyetlenül összekuszálva
 éltem földi tényeit

szerte széjjel izzó limlomok szememben
 mint szellem a szerelemben
 érzem
 már egészen vérzem

azonosul velem
 e játéktörténelem
 keletkezik
 és belefeledkezik

nőnek a tormák és egyéb gyökerek
 amit eresztek
 távolodnám de hajam ragad mint a muhar
 ezüst hálószálaival

lelkem szélein szaporodik az áhítat:
bát én élek (!)
 de átitat
 érényeivel az élet hogy tovább féljek

s várok
 míg beomlik az árok ———
 mint az ólomteknő sziget
 el ez a nyomorult sziget

meg különben is ki vagyok én hogy egyszerűen
 hogy csak úgy egyszerűen
 mintha nem is lennék
 közületek szó nélkül elmehetnék

Temerin, 1984. augusztus—szeptember

VASS ÉVA

●/1

felhúroztuk
 erkélyünk falát
 hajnalicska díszbab
 kúszik fel hozzánk
 lila ernyők
 nyílnak/csukódnak
 fejünk felett
 rezzenéstelen

a tökéletes mozdulat:
 korlát nélkül
 felmerészkedni a lépcsőn
 határozott vonással
 áthúzni szavakat
 mily szögletesen perceg
 kezed alatt a toll
 s munkálkodik a stylos

KONTRA FERENC

HAJTÓVADÁSZAT FIATALOKRA ÉS ŐREGEKRE

sem otthon
 sem börtön
 hálóba akad a lábam
 nem kell a több nem kell a kevesebb
 sokan szorongunk a vasfüggöny mögött
 a mondatok kopásának nincsenek előzményei
 kopognak a szavak
 nyerít a lovas
 nincs idő káromkodni
 gyí csak rajta
 ne kérdezz semmit csak állj ide mellém
 elvakít a reflektor nem tudom mibe lépek
 mit válaszoljak nem értem a kérdést
 elég a csalásból vigyétek innen a bibliát
 utolsó vagyok a sorban
 mégis kiöltöm a nyelvem
 ha már fegyverem sincsen
 gyerekek
 játszunk valami mást
 (hallgat a város a bűnök a szennyek
 szalagok őrzik a hangot a percet)

FÉNY NÉLKÜL

a csillagok csak ragyogjanak az égen
 ne kívánják a földet
 ha leszállnak elveszni jönnek

GÉBER LÁSZLÓ

VEREBEK ÉS SAROKVASAK

ha nem kérdeztetek miért
 szólnék — itt vannak a
 hangoskodó verebek itt
 van az északi szél rozsdás
 betonvas tekercek itt vannak kék
 ruhában és beszélnek

ha nem kérdeztetek miért
 szólnék — mint utolsó verseiben
 Hölderlin kihagyalak *téged*
 kihagyom magamat hadd
 énekeljenek a verebek
 s nyikorogjanak a sarokvasak

A TIKACS

nagy volt a zaj éjfélkor
 a tyúkok horkoltak
 öreganyám tikacsa jutott eszembe
 itt a hátsó udvarban
 az akácfahez szegelt pléhtáblát
 hallgatták a gerlicék
 s szomjas egerekre egerészett
 a macska

KALAPÁTI FERENC

ZRI A SZÍN SÁRKÁNYPISZKOZAT III

zri az ujját tördelve
épp a csillagokat leste
beteges teste ajkát biggyesztve
meredt az ég felé
így próbálván megfejteti
mi a külé és a belé
ez utóbbiban már jó ideje egy testes
galandférget sejtett
de legalábbis egy fejlett kukacot
amely felfalja a hasában a babot
innen a bús morcos kedély
a szorongó izgalom félsz
hogy nincs rá engedély
masszív kemény testre szabott
teknőspáncél vélemény ez
így van semmi kétség
kéne a jóváhagyás merészség
hogy e potrohos alak
a paplanok alatt továbbra is
csillagokat lessen miközben
a felszakadozó felhőtakaró maradt
összeállva széteső massa
mely a kandiság obszervatóriumából
a kíváncsi asztrológus fejére szakadt ismét
természetesen véletlenül
sebész kezébe szikét életlenül továbbító csoda
angyalok ínyébe kövült porcos kocsonya
ragacos kéj zamat mely zri orrát igencsak facsarta
ha tekintetét sandán fordította az ég felé
hogy megtudja görcsölő belén van-e a penész
vagy csak egy giliszta költözött oda orozva
egy hasban kémkedő derék
kutatja az emésztő csatorna vészkijáratát
hol közelebb szájhoz a hát
az esetleg a lehet a talán

mint esetrag -nak -nek tízezer
s a kérdezetlen már nem felel
sem a tag nem akad fel holmi aprócska ügyön
és ha kell már nem téged fog fülön
a falánk száj torkos foga
mert van balek
csillagok rabja lett
tátott szájú alany
ki majd buzgón betakar
selymes állú üde
mert ez az ő ügye ha jól akar
s nem zavar ostoba mosttal
hiányzó észszakokkal ha pazar a csillagképek kerete
s ápolt tenyere tapsra kész
legyen bár dél vagy sötét éj
a bevált sztár mesél
miközben zri az ujját tördelve
beteges testel leste
hogya a nézők arcáról levált száj
a reflektorok keresztüzén át
a kulisszák mögött elillan
egy pillanat alatt mint szaftos falat
eltűnik a köztisztasági vállalat teherautóiban
beszippantja a mindent elnyelő garat
a közakarát csatornahálózatán keresztül
mindez sárkányunk bendőjébe került
így nem csoda hogy potroha facsart és feszült
tehát bél-ügyekben nem volt minden rendben
különös tekintettel a reggeli bizakodását követő
délutáni görcsre gyaníthatjuk hogy hasába
egy elvetemült giliszta költözött be
és tapadva apasztja a bolyhos féreg
hősünk himlős testéről a burkot
mellyel odahurkolta magát a tejúthoz
és vágyteli szemmel leste
este jó-e a reggelre
s kedvtelve ragozhat-e még és meddig
kő kövön epehólyagba szorult
mint a tisztázatlan bár kétségtelen múlt
leszopott halcsontként a garatba nyomult

s az azt eltávolítani igyekvő nem különb pörc
penészes bőrön szederjes szemölcs
mindaz mi zri torkán akadt
hát ékes pergamenből vont falat köré
nem akarván tudni többé
mi a külé és a belé
olyannyira hogy orgánuma magára öltötte az orkánt
s megszületett a kabát ideológia amely
meg kell hagyni hőszűnek kitűnően áll
nem engedi át a halált
csak a szelet
a sárkányszárnyat felhajtó fék elem hullámain
vitorláiba fogó féktelen gőzt
noha zri csecsemőkora óta nem ivott köménymagos teát
de azért várt
valami megnyugtatón hatót
karó fölé -tetőt -tatót
jól megfontolt utasítást
kiszámított térdhajlítást
hogy e rosszak legrosszabbika
kosznak hiszi mi csak gida
s a konok torok egyre csak remél disznótorost
miközben sárkányunk az ablak párkányának dőlve
óvatlanságában a konnektorba nyúlt be
és most csillagokat lát
old stars-t meg pseuduacaciát
az éj derengéséből mic surin természetette magot
különben jól vagyok
da da
bókra csók

P. NAGY ISTVÁN

NEM ÉN VALAKI MÁS AKINEK HISZEM MAGAM

— az elmulasztott ebéd (babfőzelék
sertésoldalassal) izgat
s a farukat riszáló ködök
az idegen szag
ha minden a helyén van

hogy mindent
elkövettünk a takaró alatt
már mindenki beszél itt
pedig hát semmi sem történik
délelőttöként a szemközti eperfa
ágainak szövevényén lebzselünk
álmosan nyújtózunk
szép időben
alszunk szinte fejbe verten vagy
lézengünk az utcahosszban
didergünk a hideg szobában
(nincs bejárásunk többé abba a házba)
hol mindig alkonyati félhomály van

— — — — —
még csak egynegyed háromra járhat
nem én valaki más
akinek hiszem magam —
gyűröm úgy össze markomba melled
hogy ujjaim is megernyednek
még érzem megdöntött tested
súlyát — — —
biztosan rosszat álmodtál
hallom valahonnan a hátam mögül
betakarlak az angyalok is megfagynának
így meztelenül

BADA TIBOR

KAZIMIR MALEVICS A STRANDON KINT

fél öt van és reggel
K. Malevics ilyenkor mindig felkel
meglehetősen boldog és stimmel mint a vekker

a strand
sötét fehér
fehér
fehér
fehér
már annyira fehér
már fekete
a zavaró körülmények között is helyre igazító
K. Malevics konstruktivista napszemüvege
minden botrány nélkül
az ördögös fickó

K. Malevics szeme eke.
Combhasadás és nagyon fehér teke.

de mindezek a komoly dolgok
csöppet sem zavarták a békés strandolókat
mert nézzük csak nézzük
szilaj motorkerékpárgépjárműjén arra száguld moravici Miki Maki
nemes rajzú homlokára kivetovált csantavéri Grand Prix
megemeli kalapját és megállítja a motort
és saját gumicsizmájában jól hasra botolt

TOMÁN TIBOR

MESSZI TÁJAKRA, AZ APÁM

Régen voltak azok a pincérek,
akikről meséltem nektek.
És most, vissza a könyvbe!

A VERSEK ÉVE 1984 MUTATÓJA

Zákány Antal — 1918

Fejem alatt kővel
Legenda
Száz ökölcspás, száz dorong várt

Urbán János — 1921

Feledés fénye

Pap József — 1926

Vers és madár
H. A. meztelen arcú mutatványosa
Becsvágy
Ezredvégi kérdés

Ács Károly — 1928

Szóversek

Szücs Imre — 1935

Öregek

Gulyás József — 1937

A világosság magas létrafokára hágva

Holti Mária — 1938

Egy költő

Koliger Károly — 1939

Vasárnap

Torok Csaba — 1939

Chilei tó

Fehér Kálmán — 1940

Házunk előtt a kispadon

Tolnai Ottó — 1940

A wilhelm-dalok második könyvéből

Cs. Simon István — 1942

Befalazott ecetfa

- Ladik Katalin* — 1942
Hattyúdal
Ürdögök szárnyán, fehér falon
- Brasnyó István* — 1943
Ne feledjük
Variációk, strófák
Hol lehet itt melegedni
- Jung Károly* — 1944
A rétor válaszai és kérdése
- Maurits Ferenc* — 1945
Reneszánsz séták
- Balogh István* — 1946
Ötödik perc
- Sinkovits Péter* — 1946
Szófejtő évszakok
Majd egyszer
- Veszteg Ferenc* — 1946
Sehol és semmiért
- Böndör Pál* — 1947
Antikuláló — jegyzetelő — verselő
- Vankó Gergely* — 1948
Ürvetés
- Csorba Béla* — 1950
Elegico-óda egy felvilágosult férfiúhoz
- Danyi Magdolna* — 1950
Kis halott tájképek
- Fülöp Gábor* — 1950
Hétköznapi vers
Szívátültetés
- Szombathy Bálint* — 1950
Költészetem nyolcvannégyben

Tari István — 1953

Verik a lapot

Szűgyi Zoltán — 1953

Számadás négy tételben

Fenyvesi Ottó — 1954

Passió

Sziveri János — 1954

Bábjáték

Vass Éva — 1956

●/1

●/2

Kontra Ferenc — 1958

Hajtóvadászati fiatalokra és öregekre
Fény nélkül

Géber László — 1959

Verebek és sarokvasak
A tikacs

Kalapáti Ferenc — 1959

Zrí a szír sárkánypiszkozat III.

P. Nagy István — 1961

Nem én valaki más akinek hiszem magam

Bada Tibor — 1963

Kazimir Malevics a strandon kint

Tomán Tibor — 1967

Messzi tájakra, az apám